

Krzysztof Fudalej

"Studia i materiały do historii wojen ze Szwecją 1600-1635", Michał Paradowski, Oświęcim 2013 : [recenzja]

Przegląd Historyczno-Wojskowy 14 (65)/4 (246), 196

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

notki biograficzne itp. Niestety, wadą książki, oprócz drobnych błędów, jest pozostawienie w tekście angielskich jednostek miar i wag – stóp, mil i funtów, oraz brak bibliografii.

Michał Paradowski, *Studia i materiały do historii wojen ze Szwecją 1600–1635*, „Napoleon V”, Oświęcim 2013, 219 s.

Celem autora *Studiów i materiałów do historii wojen ze Szwecją 1600–1635* było podzielenie się z szerszym gronem odbiorców zgromadzonymi materiałami źródłowymi dotyczącymi tych konfliktów. Większość przedstawionych wypisów źródłowych, również tych dotyczących wojsk I Rzeczypospolitej, pochodzi ze szwedzkich archiwów, wydawnictw źródłowych oraz opracowań, co niewątpliwie jest największą zaletą tej publikacji. Tam, gdzie było to pożądané autor uzupełniał informacje, korzystając z polskich archiwów i wydawnictw. Większość z krótkich rozdziałów składających się na omawianą książkę nie zawiera źródła cytowanego *in extenso*, a raczej opracowanie danego tematu na podstawie paru dokumentów i opracowań.

Polskiego czytelnika z pewnością zainteresują rozdziały dotyczące liczebności i organizacji wojsk szwedzkich. Przedstawiono ich stan w Inflantach w sierpniu 1601 r., latem i jesienią 1609 r., w latach 1617–1618 i w 1626 r. oraz w Prusach latem i jesienią 1626 r., w lipcu 1628 r., w bitwie pod Tczewem 7–8 sierpnia 1627 r. i pod Górzniem 12 lutego 1629 r. Ponadto omówiono dragonię szwedzką w latach 1621–1629 oraz organizację i liczebność wojsk w 1635 r. w obu prowincjach, gdzie szykowano się do walki z Polakami. Stosunkowo dużą część pracy stanowią informacje o armii Rzeczypospolitej Obojga Narodów: rolle popisowe rajtarii Mikołaja Korffa w latach 1617–1635, komputy armii litewskiej w Inflantach w 1622 r., stan wojska kwarcianego na Ukrainie w 1626 r., zwięzłe omówienie udziału artylerii armii koronnej w wojnie 1626–1629, „Popis Wojska...” z 4 listopada 1626 r., komputy armii litewskiej w Inflantach 1626–1628, opis organizacji armii koronnej w Prusach w I połowie 1627 r. oraz, na podstawie relacji szwedzkich, w bitwie pod Górzniem, a następnie jej stan w 1629 r. opisany niezależnie na podstawie komputu znajdującego się w Riksarkivet w Sztokholmie, źródła szwedzkiego oraz rachunków skarbu koronnego. Całość uzupełniają studia dotyczące szwedzkich sztandarów zdobytych przez wojska polskie i litewskie w latach 1600–1629, składu pułków jazdy koronnej w czasie wojny o ujście Wisły 1626–1629, garnizonów polskich w Prusach od połowy 1627 do początku 1628 r., strat armii szwedzkiej w bitwie pod Trzcianą 27 czerwca 1629 r., zeznań wziętych do niewoli: Krzysztofa Zawadzkiego (grudzień 1626 r.) i Pawła Strusia (1627 r.), popisu części jazdy koronnej z 15 września 1629 r. Omawiana praca zawiera ponadto wstęp, omówienie problemów terminologicznych, słownik nazw geograficznych oraz bibliografię.

Krzysztof Fudalej